

دستورالعمل احراز استعداد برتر در عرصه پژوهش

مقدمه

به استناد بند ۱۵ ماده ۶ اساسنامه مرکز امور نخبگان و استعدادهای برتر حوزه‌های علمیه (که از این پس به اختصار «مرکز» نامیده می‌شود) و بر اساس آیین‌نامه احراز نخبگی و استعداد برتر حوزه‌های علمیه، «دستورالعمل احراز استعداد برتر در عرصه پژوهش» به شرح ذیل تدوین می‌گردد.

فصل اول: شناسایی واجدین شرایط اولیه

ماده ۱. فرایند شناسایی

۱. شناسایی واجدین شرایط اولیه توسط بخش نخبگانی مراکز مدیریت حوزوی؛
۲. برگزاری مصاحبه «عمومی، علمی و تخصصی» توسط بخش نخبگانی مراکز مدیریت حوزوی؛
۳. انتخاب استعدادهای برتر توسط مرکز.

ماده ۲. شرایط عمومی

شرایط عمومی استعدادهای برتر به شرح ذیل است:

۱. انگیزه و اشتیاق و پشتکار در تحصیل حوزوی؛
۲. باورمندی نسبت به هویت روحانیت؛
۳. اهتمام به امور عبادی؛
۴. اهتمام به پرهیز از رذائل اخلاقی؛
۵. حسن رفتار و تعامل با دیگران؛
۶. زی‌طلبگی؛
۷. حجاب و عفاف (ویژه خواهران)؛
۸. خلاقیت و نوآوری علمی؛
۹. نظم و انضباط؛
۱۰. تعادل^۲ شخصیتی؛
۱۱. تعادل^۳ فکری؛
۱۲. تعادل^۴ سیاسی؛
۱۳. التزام به ولایت فقیه.

۱ - شناسایی نخبگان و استعدادهای برتر حوزوی با همکاری مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه.
۲، ۳ و ۴ - منظور از تعادل، صرفاً اجتناب از افراط و تفریط است.

ماده ۳. شرایط سنی

الف) شاغلان به تحصیل: حداکثر سن برای برادران و خواهران مجرد حداکثر ۴۰ سال و برای خواهران متأهل ۴۵ سال است. شرایط سنی در هر مقطع تحصیلی، بر اساس قوانین نظام آموزشی مراکز مدیریت حوزوی است.

ب) دانش آموختگان: حداکثر سن برای دانش آموختگان سطح سه، ۳۶ و برای دانش آموختگان سطح چهار، ۴۰ سال است.

ماده ۴. شرایط اختصاصی شاغلان به تحصیل

جدول شماره ۱: شرایط اختصاصی برادران

ردیف	پایه های ۱ اتمام یافته	پایه اشتغال به تحصیل	معدل تحصیلی	نحوه محاسبه امتیاز معدل تحصیلی	حداقل امتیاز معدل تحصیلی و فعالیت های پژوهشی	حداقل امتیاز پژوهشی
۱	اول تا سوم	چهارم	معدل پایه های اتمام یافته	$(معدل - ۱۷) \times ۲,۵$	۱۰	کسب حداقل ۵ امتیاز از جدول فعالیت های پژوهشی غیر از ردیف های ۳۴ تا ۴۸، ۳۷ تا ۴۸ تا ۶۳ و ۷۰ تا ۷۴
		پنجم				
		ششم				
۲	هفتم	اول تا ششم				
	هشتم					
۳	نهم	اول تا هفتم				
	دهم					
۴	اول تا نهم	انجام یک مصاحبه خارج فقه و اصول	$(معدل - ۱۷) \times ۲,۵$	۲۵	کسب حداقل ۲۰ امتیاز از جدول فعالیت های پژوهشی غیر از ردیف های ۳۴ تا ۴۸، ۳۷ تا ۴۸ تا ۶۳ و ۷۰ تا ۷۴	
		انجام دو مصاحبه خارج فقه و اصول				
	اول تا دهم	انجام سه مصاحبه خارج فقه و اصول				
		انجام چهار مصاحبه خارج فقه و اصول				
۵	اول تا اتمام مصاحبه های خارج	دوره دوم درس خارج	$(معدل - ۱۶) \times ۲,۵$	۳۰	کسب حداقل ۲۵ امتیاز از جدول فعالیت های پژوهشی غیر از ردیف های ۳۴ تا ۴۸، ۳۷ تا ۴۸ تا ۶۳ و ۷۰ تا ۷۴	

جدول شماره ۲: شرایط اختصاصی خواهران

ردیف	مقطع اشتغال به تحصیل	معدل تحصیلی	نحوه محاسبه امتیاز معدل تحصیلی	حداقل امتیاز معدل تحصیلی و فعالیت های پژوهشی	حداقل امتیاز پژوهشی
۱	سطح ۲ (اتمام حداقل ۹۵ واحد)	معدل واحدهای گذرانده	$(معدل - ۱۷) \times ۲,۵$	۱۰	کسب حداقل ۵ امتیاز از جدول فعالیت های پژوهشی غیر از ردیف های ۳۴ تا ۴۸، ۳۷ تا ۴۸ تا ۶۳ و ۷۰ تا ۷۴
۲	سطح ۳				
۳	سطح ۴				
۴	دوره درس خارج				
			$(معدل - ۱۶) \times ۲,۵$	۳۰	کسب حداقل ۲۵ امتیاز از جدول فعالیت های پژوهشی غیر از ردیف های ۳۴ تا ۴۸، ۳۷ تا ۴۸ تا ۶۳ و ۷۰ تا ۷۴

تبصره: کسانی که یکی از شرایط ذیل را دارا باشند از داشتن حداقل امتیاز پژوهشی معاف بوده و واجد شرایط تشکیل پرونده در عرصه پژوهش هستند:

۱ - منظور پایه یا معادل ساعت آن است.

۱- برگزیدگان جشنواره علامه حلی(سراسری) و همایش کتاب سال حوزه و راه‌یافتگان به مرحله نهایی این جشنواره‌ها که حداقل ۷۵ درصد سقف امتیاز را کسب کرده باشند؛

۲- کسانی که توسط یکی از اساتید ویژه یا یک واحد آموزشی یا پژوهشی دارای اعتبار حوزوی، دارای استعداد خاصی در عرصه پژوهش تشخیص داده شده و با ذکر ویژگی‌ها و دلایل «استعداد خاص بودن در عرصه پژوهش»، به بخش‌های نخبگانی مراکز مدیریت حوزوی معرفی شوند.

فهرست اساتید ویژه و واحدهای آموزشی یا پژوهشی دارای اعتبار، با پیشنهاد بخش‌های نخبگانی مراکز مدیریت حوزوی و تأیید کمیسیون هیأت امانت تعیین می‌شود.

ماده ۵. شرایط اختصاصی دانش‌آموختگان

پژوهشگرانی که سطح ۳ یا ۴ حوزه‌های علمیه را به اتمام رسانده و در مقطع تحصیلی بالاتر یا رشته‌ای دیگر شاغل به تحصیل نیستند، مشروط به عدم اشتغال به تحصیل در خارج از حوزه، داشتن شرایط سنی بند «ب» ماده ۳ و داشتن شرایط جدول زیر می‌توانند در چرخه شناسایی استعدادها برتر در عرصه پژوهش وارد شوند.

جدول شماره ۳: شرایط اختصاصی دانش‌آموختگان

ردیف	مقطع دانش‌آموختگی	نحوه محاسبه امتیاز معدل تحصیلی	حداقل امتیاز معدل تحصیلی و فعالیت‌های پژوهشی	شرایط اختصاصی
۱	سطح ۳	(معدل) × ۲,۵ (۱۷ -)	۲۵	۱- اشتغال به پژوهش در قلمرو پژوهش‌های علوم حوزوی یا علوم انسانی - اسلامی
۲	سطح ۴	(معدل) × ۲,۵ (۱۶ -)	۳۰	۲- کسب حداقل ۲۰ امتیاز برای دانش‌آموختگان سطح ۳ و ۲۵ امتیاز برای دانش‌آموختگان سطح ۴ از جدول فعالیت‌های پژوهشی غیر از ردیف‌های ۳۴ تا ۳۷، ۴۸ تا ۶۳ و ۷۰ تا ۷۴ بر اساس فعالیت‌های پژوهشی ۲ سال اخیر

ماده ۶. ارزشیابی و سنجش صلاحیت‌های، عمومی، علمی و تخصصی

ارزشیابی و سنجش صلاحیت‌های، عمومی، علمی و تخصصی از طریق برگزاری مصاحبه «عمومی، علمی و تخصصی» انجام می‌شود.

الف) مصاحبه عمومی: این سنجش، با هدف شناسایی صلاحیت‌های عمومی و اخلاقی انجام می‌شود.

تبصره: این مصاحبه می‌تواند بعد از اتمام مراحل شناسایی و در دوره حمایت انجام شود.

ب) مصاحبه علمی تخصصی عرصه پژوهش: این سنجش، با هدف شناسایی صلاحیت‌های علمی (تحصیلی) و توان و مهارت پژوهشی، در دو بخش علمی و تخصصی انجام می‌شود.

تبصره: کیفیت انجام مصاحبه و شرایط قبولی آن، در «شیوه‌نامه مصاحبه عمومی، علمی و تخصصی مرکز امور نخبگان و استعدادها برتر حوزه‌های علمیه» آمده است.

ماده ۷. امتیاز فعالیت‌های پژوهشی

امتیاز حاصل از فعالیت‌های پژوهشی به شرح جدول ذیل است:

جدول شماره ۴

ردیف	عنوان فعالیت	سقف امتیاز
۱	کتاب پژوهشی (به ازای هر کتاب)	۱۵
۲	کتاب پژوهشی دوره‌ای و چند جلدی (به ازای هر جلد)	۱۰
۳	دائرة المعارف‌ها، دانشنامه‌ها، تفاسیر، مسانید، شروح، اصطلاح‌نامه‌ها و درختواره‌های علوم یا سامانه‌های نرم افزاری	۱۰
۴	کتاب مستخرج از رساله سطح ۴ / دکتری	۳

ردیف	عنوان فعالیت	سقف امتیاز
۵	کتاب مستخرج از پایان نامه سطح ۳ / کارشناسی ارشد	۲
۶	تقریر انتقادی دروس خارج	۱۰
۷	تقریر غیرانتقادی دروس خارج	۷
۸	رساله علمی (به ازای هر رساله)	۱۰
۹	تحشیه و تعلیق (به ازای هر جلد)	۱۰
۱۰	تصحیح انتقادی کتاب معتبر	۱۰
۱۱	تصحیح و تحقیق کتاب معتبر	۵
۱۲	تجدید چاپ کتاب پژوهشی با ۳۰ تا ۵۰ درصد اصلاح یا اضافه در محتوای آن (به ازای هر کتاب)	۵
۱۳	کتاب تالیفی ترویجی	۷
۱۴	تجدید چاپ کتاب تالیفی ترویجی با حداقل ۳۰ درصد اصلاح یا اضافه در محتوای آن (به ازای هر کتاب)	۳
۱۵	فرهنگ نامه ها، کتاب شناسی ها و فهرست نگاری ها و یا معادل آن ها در نسخه های دیجیتال (به ازای هر جلد)	۵
۱۶	ترجمه کتاب تخصصی	۷
۱۷	ترجمه کتاب عمومی	۴
۱۸	تألیف کتاب به زبان دوم	به زبان عربی ۳۰٪ بیش از امتیاز کتاب به زبان اول
		به زبان غیرعربی ۲۰٪ بیش از امتیاز کتاب به زبان اول
۱۹	ویرایش علمی کتاب	۵
۲۰	تلخیص کتاب علمی معتبر	۴
۲۱	چکیده کتب یا چکیده مقالات (به ازای هر جلد)	۳
۲۲	تدوین مجموعه مقالات چاپی یا دیجیتال (به ازای هر مجموعه)	۵
۲۳	تألیف متون درسی مراکز آموزشی معتبر	سطح ۴/ دکتری
		سطح ۳/ کارشناسی ارشد
		سطح ۲/ کارشناسی
۲۴	نمایه سازی کتاب علمی	۱,۵
۲۵	علمی پژوهشی	۷
۲۶	علمی ترویجی	۴
۲۷	علمی تخصصی	۳
۲۸	منتشره در مجلات علمی واحدهای آموزشی و پژوهشی	سطح ۱ و ۲
		سطح ۳ و ۴
۲۹	مقاله دانشنامه ای و دائره المعارفی	تخصصی
		عمومی
۳۰	مندرج در مجموعه مقالات همایش های علمی معتبر	مقاله کامل
		خلاصه مقاله
۳۱	تألیف مقاله به زبان دوم	عربی ۳۰٪ بیش از امتیاز مقاله به زبان اول
		غیرعربی ۲۰٪ بیش از امتیاز مقاله به زبان اول
۳۲	ترجمه مقاله علمی منتشره در نشریات معتبر	۵۰٪ امتیاز اصل مقاله
۳۳	مقاله علمی - پژوهشی مستخرج از پایان نامه یا رساله	سطح ۳
		سطح ۴
۳۴	رساله سطح ۴ / دکتری دفاع شده	۸
۳۵	پایان نامه سطح ۳ / کارشناسی ارشد دفاع شده	۶
۳۶	تحقیق / مقاله پایانی	سطح ۲ برادران
		سطح ۱ برادران و سطح ۲ خواهران و سفیران
۳۷		۲
۳۸	طرح پژوهشی	۱,۵
	تدوین سفارش نامه (RFP) مصوب	

ردیف	عنوان فعالیت	سقف امتیاز
۳۹	تدوین طرح نامه (پروپوزال) مصوب	۲,۵
۴۰	مدیر پروژه و طرح پژوهشی	۷
۴۱	ناظر علمی طرح پژوهشی	۲,۵
۴۲	همکار (بر اساس سهم مشارکت)	۲
۴۳	ارائه کرسی تخصصی	کرسی نظریه پردازی
		کرسی نوآوری
		کرسی نقد
۴۴	مشارکت در برگزاری کرسی تخصصی	ناقد
		داور
		دبیر
۴۵	برگزاری کرسی ترویجی / نشست علمی	ارائه دهنده
		ناقد
		داور
		دبیر
۴۶	کرسی آزاداندیشی / مناظره	ارائه دهنده
		ناقد
		دبیر
۴۷	سخنرانی علمی	۳
۴۸	طراحی و تأسیس مؤسسات، مراکز، واحدهای پژوهشی، انجمن‌ها و قطب‌های علمی حوزوی و غیرحوزوی مرتبط با علوم اسلامی (به ازای هر طرح یا مدیریت سالانه و حداکثر تا سه سال)	ریاست پژوهشگاه‌ها و ریاست پژوهشکده‌ها و واحدهای پژوهشی مستقل (به ازای هر سال و حداکثر تا سه سال)
		معاونت پژوهشگاه‌ها، معاونت پژوهشکده‌ها و واحدهای پژوهشی مستقل و معاونت پژوهش واحدهای آموزشی (به ازای هر سال و حداکثر تا سه سال)
		مدیران گروه‌های پژوهشی و اعضای هیأت علمی پژوهشی (به ازای هر سال و حداکثر تا سه سال)
		معاونت پژوهش مراکز مدیریت حوزوی (به ازای هر سال و حداکثر تا سه سال)
		مدیریت ارشد معاونت پژوهش ستاد و معاونت پژوهش استان (به ازای هر سال و حداکثر تا سه سال)
		کارشناس مسئولی معاونت پژوهش ستاد و مدیریت ارشد معاونت پژوهش استان (به ازای هر سال و حداکثر تا سه سال)
		طراحی و ایجاد رشته‌ها و میان‌رشته‌های علمی جدید و گرایش‌های نو (به ازای هر رشته)
		تدوین شیوه‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های علمی و پژوهشی مصوب شوراهای معتبر
		مدیر مسئول نشریات علمی (به ازای هر سال و حداکثر تا سه سال) سردبیر نشریات علمی (به ازای هر سال برای فصل‌نامه و حداکثر تا سه سال و به ازای هر دو سال برای دوفصل‌نامه و حداکثر تا ۶ سال)
		عضویت فعال هیأت تحریریه نشریات علمی (به ازای هر سال برای فصل‌نامه و حداکثر تا سه سال و به ازای هر دو سال برای دوفصل‌نامه و حداکثر تا ۶ سال)
		عضویت در شوراهای و نهادهای علمی سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری (به ازای هر سال و حداکثر تا پنج سال)
		برپایی نمایشگاه‌های پژوهشی استانی، ملی و بین‌المللی به ترتیب
		طراحی و راه‌اندازی کتابخانه جامع دیجیتال یا حقیقی (به ازای هر کتابخانه)
		طراحی و راه‌اندازی کتابخانه تخصصی دیجیتال یا حقیقی (به ازای هر کتابخانه)
۴۳	دبیری علمی همایش‌های علمی معتبر و مدیریت گروه‌های علمی جشنواره (حداکثر تا پنج مورد)	بین‌المللی
		ملی
		استانی

ردیف	عنوان فعالیت		سقف امتیاز	
۶۴	کتاب سال حوزه	رتبه اول	۷	
		رتبه دوم	۶	
		رتبه سوم	۵	
		شایسته تقدیر	۴	
۶۵	جشنواره مقالات علمی حوزه	برگزیده	۵	
		شایسته تقدیر	۴	
۶۶	جشنواره علامه حلی	کتاب و پایان نامه	رتبه اول	۶
			رتبه دوم	۵
			رتبه سوم	۴
			شایسته تقدیر	۳
	مقاله و تحقیق پایانی	رتبه اول	۴	
		رتبه دوم	۳	
		رتبه سوم	۲	
		شایسته تقدیر	۱	
۶۷	فارابی، کتاب سال جمهوری	رتبه اول	۸	
		رتبه دوم	۷	
		رتبه سوم	۶	
		شایسته تقدیر	۵	
۶۸	بین‌المللی		۱۲	
	ملی		۸	
۶۹	در سطح ملی		۶	
	در سطح استانی		۳	
۷۰	عضویت فعال در هسته‌های پژوهشی اعتبار یافته		۱,۵	
۷۱	عضو فعال انجمن‌های پژوهشی		۱	
۷۲	راهنمایی	رساله سطح ۴ / دکتری	۳	
		پایان‌نامه سطح ۳ / کارشناسی ارشد	۲	
		راهنمایی تحقیق و مقاله پایانی راهنمایی مقالات علمی پژوهشی (برای کسانی که نام آن‌ها به عنوان نویسنده نیامده است)	۱	
۷۳	مشاوره	رساله سطح ۴ / دکتری	۲	
		پایان‌نامه سطح ۳ / کارشناسی ارشد	۱	
۷۴	ارزیابی، داوری نظارت علمی	کتاب و پایان‌نامه سطح ۴ / دکتری	۲	
		پایان‌نامه سطح ۳ / کارشناسی ارشد	۱	
		مقاله علمی پژوهشی، علمی ترویجی، علمی تخصصی	۰,۵، ۰,۷۵، ۱	
		طرح نامه پژوهشی	۱	
۷۵	تولید محتوا		۱۰	
	طراحی نرم افزار		۵	
۷۶	ثبت ایده		۴	
	اجرای ایده		۵	
۷۷	سایر فعالیت‌های پژوهشی مورد تأیید معاونت پژوهش مراکز مدیریت حوزوی		حداکثر تا ۱۰	

تبصره: فعالیت‌های پژوهشی استعدادهای برتر که موضوع آن مرتبط با علوم اسلامی و انسانی نیست، با نصف امتیاز محاسبه شود.

ماده ۸. محاسبه امتیاز نهایی

امتیاز نهایی بر اساس فعالیت‌های چهار سال اخیر به روش ذیل محاسبه می‌شود:

(امتیاز فعالیت‌های آموزشی، تبلیغی و فرهنگی) + (۲ × امتیاز فعالیت‌های پژوهشی) + (۲,۵ × امتیاز مصاحبه) + امتیاز معدل تحصیلی (بر اساس ماده ۴) = امتیاز نهایی

تبصره ۱: جداول فعالیت‌های آموزشی، تبلیغی و فرهنگی در دستورالعمل‌های احراز استعداد برتر در عرصه‌های آموزش و تبلیغ آمده است.

تبصره ۲: در پایان انجام مصاحبه یک دوره و پس از محاسبه امتیاز نهایی توسط بخش‌های نخبگانی مراکز مدیریت حوزوی، فهرست افراد به ترتیب امتیاز نهایی به همراه مستندات جهت بررسی در کارگروه پژوهش به مرکز ارسال می‌گردد.

ماده ۹. تصویب

این دستورالعمل در یک مقدمه، ۹ ماده و ۶ تبصره در تاریخ ۱۴۰۰/۱۲/۲۳ در کمیسیون هیأت امنای مرکز به تصویب رسید. (آخرین

اصلاحات: ۱۴۰۱/۰۸/۱۱)